Itinerari:

Com arribar-hi:

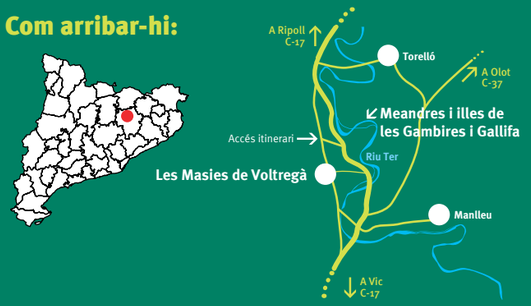

Per a més informació:

Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis – Museu del Ter
Passeig del Ter, 2. 08560 Manlleu
Tel. 93 851 51 76
www.mitmanlleu.org - cerm@mitmanlleu.org

Ajuntament de les Masies de Voltregà
Casa Forta del Despujol. 08509 Les Masies de Voltregà
Tel. 93 857 00 28
www.lesmasiesdevoltrega.cat

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Fundación Biodiversidad
Obra Social "la Caixa"
Agència Catalana de l'Aigua
xct grup de treball de custòdia fluvial
SABORIT LA GLEVA, S.L.

Coordinació i continguts: Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis – Museu del Ter (2012). **Il·lustracions:** Toni Llobet. **Foto de portada:** Marc Ordeix. **Fotografies:** Laia Jimenez, Marc Ordeix, Èlia Bretxa i Núria Sellarès. **Disseny:** Acíclic

L'illa del Sorral o de Gallifa

L'illa del Sorral o de Gallifa és de les poques illes fluvials de l'Alt Ter, i una de les més ben conservades.
Aquest espai acull ambients variats i valuosos: boscos de ribera amb verns, salzes blancs i freixes de fulla gran, basses temporals i diversos braços de riu.
Hi ha fauna en abundància: barb de muntanya, bagra,tòtil, bernat pescaire, martinet de nit, martinet blanc, blauet, corb marí gros, rat penat d'aigua, talpó roig i, fins i tot, alguna llúdriga. És un exemple de la biodiversitat i la dinàmica natural dels rius.

Un projecte de custòdia i restauració

Des d'antic, aquesta illa ha estat una àrea d'extracció de graves, ocupada parcialment per una pollancreda.
L'any 2010, s'hi van portar a terme actuacions de restauració ecològica. S'hi van eliminar la majoria de peus d'arbres d'espècies foranes i invasives, s'hi van talar els pollancres i s'hi van plantar arbres autòctons com el vern, el saule blanc, el gatell i el freixe de fulla gran. S'hi preveu anar fent actuacions de manteniment durant, com a mínim, deu anys.

...i de recerca

Paral·lelament, s'hi porten a terme projectes de recerca per conèixer-ne l'estat,la seva evolució i per millorar la gestió de l'espai.

Programa de voluntariat. Participa-hi!

El gener de 2012 el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis – Museu del Ter va engegar, amb el suport de l'obra social de "La Caixa", un programa de foment del voluntariat als espais en custòdia associats al projecte "Riberes del Ter". Fent-te voluntari de "Riberes del Ter" pots formar part d'un programa de formació i assessorament i participar en una sèrie d'actuacions de seguiment, restauració i sensibilització en espais fluvials amb acords de custòdia. Aquestes accions consisteixen, per exemple, en la realització de censos d'ocells, neteges de trams fluvials, plantades d'arbres de ribera i participació en jornades de pesca amb paranys per avaluar el funcionament d'una rampa de peixos.

VOLS COL·LABORAR-HI?
www.mitmanlleu.org/riberesdelter/volscolaborar.php

El projecte *Riberes del Ter*

Consisteix a desenvolupar acords de custòdia i actuacions de restauració fluvial amb diversos propietaris (públics i privats) a l'Alt Ter. Parteix d'un acord establert l'any 2009, entre tres ajuntaments (Torelló, les Masies de Voltregà i Manlleu) i el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis - Museu del Ter.

MUSEU INDUSTRIAL DEL TER
MUSEU DE LA CIÈNCIA I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA
Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis

Ajuntament de les Masies de Voltregà

MEANDRES I ILLES DE LES GAMBIRES I GALLIFA

Itinerari naturalístic

Riu Ter
Les Masies de Voltregà, Osona

El paisatge fluvial

El paisatge canvia amb el temps a causa de:

Factors naturals: clima, geologia, vegetació, fauna, etc.

L'activitat humana: agricultura, extracció d'àrids, infraestructures, etc.

Al riu Ter entre Torelló i les Masies de Voltregà s'observa un canvi molt important a les terrasses fluvials, amuntegament de material (còdols, grava i sorra) que el riu ha anat arrossegant al llarg dels anys. A primers del segle XXI van ser excavades per extreure'n àrids per a la construcció.

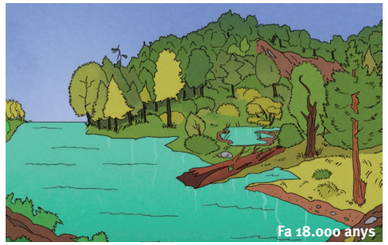

Els meandres i illes de les Gambires i Gallifa

La lentitud amb què el riu Ter travessa la plana de Vic afavoreix la creació de:

Meandres: revolts molt pronunciats del riu i

Illes: espais molt valuosos perquè, en ser poc accessibles, mantenen un bon estat de conservació. Això facilita que hi habitin moltes espècies animals, sobretot ocells, que hi poden trobar refugi per criar.

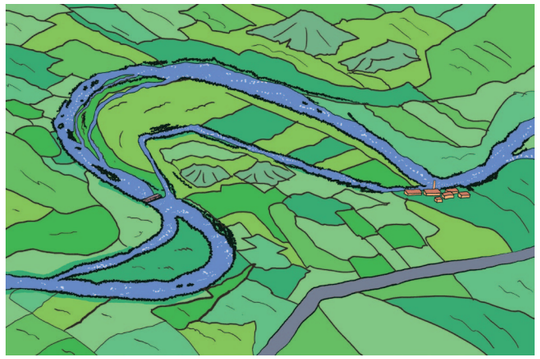

La font del Peretó

Moltes fonts de la plana de Vic s'assemblen a la del Peretó: l'aigua hi sorgeix després de discórrer per sota terra, perquè entre els materials de les terrasses fluvials topa amb una capa de roca impermeable (la marga grisblavosa).

A l'entorn d'aquesta font, zona especialment ombrívola i humida -que freqüentava el poeta Jacint Verdaguer- s'hi pot observar una gran diversitat de flora: algues, hepàtiques, molses i falgueres.

La vida al riu Ter

En un sector de riu, com el d'aquests meandres i illes de les Gambires i Gallifa o el Sorral, s'hi concentra una gran diversitat d'ambients naturals –prats inundables, aiguamolls, platges de sorra i còdols, etc.- Això fa que hi puguin viure moltes espècies vegetals i animals.

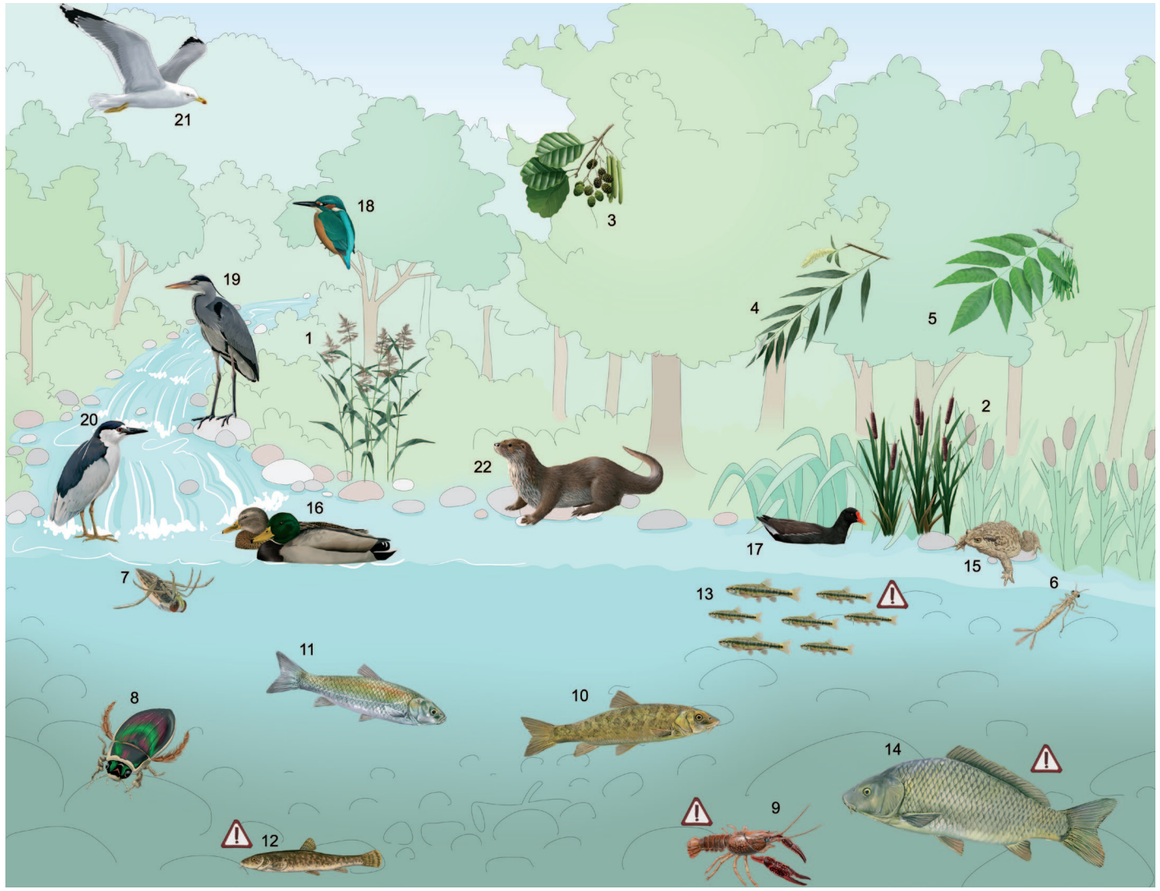

1. Canyís (*Phragmites australis*) **2.** Boga (*Typha latifolia*) **3.** Vern (*Alnus glutinosa*) **4.** Salze o saule blanc (*Salix alba*) **5.** Freixe de fulla gran (*Fraxinus excelsior*) **6.** Larva d'espiadimonis (*Coenagrionidae*) **7.** Barquer (*Notonectidae*) **8.** Escarabat de bassa (*Dytiscidae*) **9.** Cranc vermell americà (*Procambarus clarkii*) **10.** Barb de muntanya (*Barbus meridionalis*) **11.** Bagra catalana (*Squalius laietanus*) **12.** Llop de riu (*Barbatula barbatula*) **13.** Barb roig o veró (*Phoxinus sp.*) **14.** Carpa (*Cyprinus carpio*) **15.** Gripau comú o galàpet garriguer (*Bufo bufo*) **16.** Ànec collverd (*Anas platyrhynchos*) **17.** Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) **18.** Blauet o botiguer (*Alcedo athis*) **19.** Bernat pescaire (*Ardea cinerea*) **20.** Martinet de nit (*Nycticorax nycticorax*) **21.** Gavià argentat (*Larus michaellis*) **22.** Llúdriga (*Lutra lutra*)